

визве швидкий відплив коштів, щоб сплатити основний борг, цим самим ще більше утруднює фінансове становище цієї країни.

Отже, після виявлення основних причин інфляції в Україні слід зазначити що після грошової реформи, яка відбулася у 1996 році інфляційні тенденції зменшилися. У 1999 р. падіння ВВП було найменшим за всі роки незалежної України і відносно невисоким.

Якщо аналізувати статистику за останні десять років, то можемо спостерігати незначний, але спад інфляційних процесів. Так за даними Міністерства Фінансів України порівняно з 2008 роком показники інфляції зменшились на 9,8%. Ця обставина вже підноситься владою як яесь досягнення. Але якщо взяти сумарну інфляцію за три роки, то вона складе 204%, знову-таки, якщо вірити офіційним даним. У цьому сенсі останні 14%, які в якості так званих складних відсотків, «впали» на інфляційний стрибок двох попередніх років, завдали величезного удару по кишнях пересічних громадян.

Отже одним з найдошкульніших подій сучасної ринкової економіки є саме інфляція. Якщо не вживати ніяких заходів, то темпи будуть дедалі тільки швидшати. Проте ця боротьба надзвичайно важка і потребує неабияких зусиль. Адже навіть коли вдається зменшити інфляцію, то виникають інші проблеми у суспільстві, наприклад, безробіття. Тому для стримування зростання цін слід приймати більш системні рішення та не обирати між двома суспільними межами, як на даний момент роблять деякі особи, які відповідають за економічну політику

Список використаних джерел:

1. Ажевітін С. Парадокси монетарної політики НБУ. Жовтень 2016 р. [Електронний ресурс]. / С. Ажевітін. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
3. Кравченко С. Проблеми інфляції в ринковій економіці й антиінфляційна політика держави / С. Кравченко // Економіка. Фінанси. Право. – 2011. – № 8. – С. 8–11.

Шевченко О.С.

студент,

Науковий керівник: Сокирко О.С.

доцент,

Університет державної фіскальної служби України

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Сьогодні з особливою гостротою постає проблема вироблення дієвого механізму, який би визначав нові принципи формування місцевих бюджетів, чітке розмежування функцій і повноважень усіх рівнів влади, а тому і видатків

кожного виду бюджету, а що найголовніше – доходів між різними ланками бюджетної системи.

Проблеми формування та використання коштів місцевих бюджетів перебувають в центрі уваги багатьох науковців, а саме О.Д. Василика, Л.А. Дробозіної, О.П. Кириленко В.М. Опаріна, О.Р. Романенка та інших. Рівень дослідження цієї теми показує, що окремі аспекти формування та використання місцевих бюджетів досі залишаються невирішеними, тому є потреба в подальшому вивченні проблеми.

На основі викладеного можна сформулювати завдання статті, які полягають в дослідженні економічного змісту місцевих бюджетів та їх ролі у соціально-економічних процесах, затвердження та виконання місцевих бюджетів, дослідженні проблем формування і використання коштів місцевих бюджетів, розробленні пропозицій щодо вдосконалення наявного механізму функціонування місцевих бюджетів.

Провідне місце в системі регулювання економіки держави, створення сприятливого фінансового середовища для швидкого розвитку ринкових відносин, забезпечення макроекономічної рівноваги в економіці належить бюджету. Він є невід'ємною частиною ринкових відносин і одночасно важливим інструментом реалізації державної політики.

Важливою передумовою побудови демократичної держави є фінансова незалежність органів місцевого самоврядування. Фінансовий бік незалежності місцевих органів влади є визначальним, адже від фінансових можливостей залежать в кінцевому підсумку їх реальні владні функції.

Місцеві бюджети є основним каналом доведення до населення кінцевих результатів суспільного виробництва, що спрямовуються на суспільне споживання. Через місцеві бюджети суспільні фонди споживання розподіляються в територіальному і соціальному розрізах. Разом з іншими ланками бюджетної системи місцеві бюджети є одним з головних інструментів реалізації на практиці програми економічного і соціального розвитку як регіонів, так і країни загалом [1].

Механізм перерозподілу бюджетних коштів між різними ланками бюджетної системи, що діяв раніше, не відповідав принципам самостійності та фінансової незалежності місцевих органів влади. Переважали здебільшого адміністративні методи управління, внаслідок чого відносини між центральними та регіональними органами влади мали адміністративний характер.

Підтримка фінансово, слабше забезпеченої місцевої влади має здійснюватися через створення програм фінансового вирівнювання або інших аналогічних заходів, спрямованих на підтримку впливу нерівномірності розподілу потенційних джерел фінансування і фінансового тягаря, який вона змушена нести. Зазначені програми та заходи не повинні обмежувати свободу дій місцевої влади в межах її повноважень.

Місцева влада має бути відповідним чином поінформована щодо того, як здійснюється розподіл ресурсів, що потрапляють у її розпорядження.

Нині, на жаль, наявна система формування коштів місцевих бюджетів має ряд серйозних недоліків:

1) високий ступінь концентрації фінансових ресурсів у державному бюджеті країни, що знижує значення регіональних і місцевих бюджетів у вирішенні життєво важливих для населення завдань;

2) регулюючі доходи що відіграють домінуючу роль у структурі надходжень до регіональних і місцевих бюджетів;

3) практично щорічна зміна видів податків, що зараховуються до місцевих бюджетів;

4) відсутність єдиних та досить стабільних нормативів відрахувань від загальнодержавних податків до місцевих бюджетів;

5) відсутність єдиних правил ув'язки доходів місцевих бюджетів і регіональних податкових надходжень.

Слід зазначити, що сьогодні триває активна робота з удосконалення чинного законодавства щодо місцевих податків і зборів. За умови впровадження нових і ліквідації наявних малоефективних платежів у розрахунку на рік (за підрахунками Державної фіскальної служби) можна було б досягти подвійного приросту їх надходжень.

З метою вивільнення коштів із місцевого бюджету на дотації житлово-комунальному господарству можливим було б застосування місцевими органами влади концесій – контрактів про надання суспільних послуг з умовами про інвестування капіталу. При цьому місцевим органам влади можна передати право встановлювати і збирати плату за користування або мито, оплачені за послуги. Оскільки договори про концесію охоплюють дуже тривалі періоди (щонайбільше 35 років), потрібні чітке регулювання щодо якості надання послуг і договір про закінчення двох контрактів.

Найкращі приклади концесій – це підприємства інфраструктури (зокрема, готелі) та комунікаційні споруди. Коли уряд має право і повноваження забезпечити послугами, але йому часто бракує фінансових ресурсів для капіталовкладень та надання послуг, як у секторі водопостачання або утилізації відходів, то підписують договори про концесію. Таким способом переваги ефективних прибуткових організацій вдається поєднати з державною відповідальністю за надання послуг [2, с. 13–17].

У ході перебудови механізму формування бюджетів повинна бути вирішена низка питань, зокрема такі: яка частка бюджетних доходів повинна спрямовуватись до державного бюджету, яка залишатись на місцях; у зв'язку з цим яким повинен бути норматив відрахувань від територіальних бюджетних доходів (що знайде своє відображення у нормах відрахувань від загальнодержавних податків і зборів). Щодо цього можливі такі варіанти:

1. Норматив відрахувань у відсотках від загальної суми територіальних бюджетних доходів встановлюється для регіонального бюджету, а частина коштів, що залишилась, спрямовується до вищестоячих бюджетів.

2. За встановленими нормативами у відсотках від загальної суми територіальних бюджетних доходів кошти спрямовуються до вищестоячих бюджетів, а частина коштів, що залишилась, – до місцевих бюджетів.

3. Для вищестоячих бюджетів встановлюється фіксований норматив (у грошових одиницях) коштів, що перераховується до цих бюджетів, всі інші кошти спрямовуються до місцевих бюджетів.

Необхідно також визначити, єдиний чи диференційовані норматив слід застосовувати. Якщо встановити єдиний для всіх регіонів норматив формування бюджетів, то у зв'язку з річними рівнями економічного і соціального розвитку в деяких регіонах бюджет, сформований по зазначеному нормативу, буде менше досягнутого, а в деяких – більше. Для усунення цих протиріч є декілька шляхів.

1. Можливе виділення із вищестоячих бюджетів дотацій і субвенцій тим регіонам, в бюджеті яких буде недостатньо коштів для фінансового забезпечення нормативів забезпеченості.

2. Для регулювання місцевих бюджетів повинен бути створений фонд міжтериторіального фінансового вирівнювання.

Усі зроблені останніми роками спроби змінити підходи до формування місцевих бюджетів України не торкнулися суті системи бюджетного планування. Суть цієї системи полягає в тому, що витрати місцевих бюджетів визначаються насамперед наявністю об'єктів місцевого господарства, а також закладів і організацій освіти, культури, охорони здоров'я, що перебувають у підпорядкуванні місцевих органів влади. Потім доходи місцевих бюджетів приводяться у відповідність з плановим рівнем їх витрат, причому з великим впливом суб'єктивного фактору [3, с. 65].

Аналіз проблем функціонування місцевих бюджетів базового рівня бюджетної системи, а також теорії та практики існування бюджетних систем дає змогу зробити висновки щодо здійснення заходів, спрямованих на покращення умов формування місцевих бюджетів.

По-перше, необхідно чітко розподілити компетенції щодо розв'язання конкретних завдань між центральними органами влади і органами регіонального та місцевого самоврядування, а також поступово здійснювати перехід до децентралізації державних фінансів.

По-друге, необхідно вдосконалити механізм міжтериторіального фінансового вирівнювання.

Таким чином, вирішення цих та інших проблем стосовно формування і використання коштів місцевих бюджетів значною мірою визначило б розширення економічної самостійності регіонів країни. Адже те, наскільки вони політично незалежні і фінансово забезпечені, справляє істотний вплив на формування демократичних, ринково орієнтованих систем і підвищує шанси на успіх реформ.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>.
2. Богачов С. Проблеми й перспективи формування місцевих бюджетів у великих містах бюджетного законодавства України / С. Богачов // Схід. - 2016. - № 3 (114). - С. 13-17.
3. Унгурян П.Я. Бюджетна децентралізація / П.Я. Унгурян [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://tsn.ua/politika/byudzhethna-decentralizaciya-yaku-provodit-uryad-dozvolilanapovnitimiscevi-byudzhethi-nardep-422949.html?sw=close>.